

Slovenská republika

Informačná karta o krajine

2019

HLAVNÝ VÝVOJ V OBLASTI MIGRÁCIE A MEDZINÁRODNEJ OCHRANY VRÁTANE NAJNOVŠÍCH ŠTATISTÍK*

Slovenská republika (SR) začala aktualizovať svoju "Migračnú politiku s výhľadom do roku 2020" na nasledujúce päťročné obdobie. Takisto začala pracovať na aktualizácii "Integračnej politiky Slovenskej republiky" so zameraním na integráciu na trh práce. Legislatívne zmeny v oblasti migrácie nastali v podobe novelizácie zákona o pobyte cudzincov a zákona o službách zamestnanosti. V roku 2019 nenastali žiadne organizačné alebo inštitucionálne zmeny priamo súvisiace s migráciou štátnych príslušníkov tretích krajín. Takisto nebola transponovaná žiadna legislatíva EÚ.

LEGÁLNA MIGRÁCIA A MOBILITA

PRACOVNÁ MIGRÁCIA

Vzhľadom na nízku mieru nezamestnanosti a v reakcii na pretrvávajúci dopyt po pracovnej sile zo zahraničia Slovenská republika pokračovala v implementovaní opatrení "[Stratégie pracovnej mobility cudzincov z roku 2018](#)". Aj v roku 2019 pokračoval nárast prvých žiadostí o povolenie na pobyt na účel zamestnania. Novelou zákona o pobyte cudzincov a zákona o službách zamestnanosti bolo, okrem iného, umožnené agentúram dočasného zamestnávania so sídlom v SR, dočasne pridelovať štátnych príslušníkov tretích krajín na výkon zamestnania s nedostatkom pracovnej sily. Zároveň sa skrátila periodicita aktualizácie zoznamu zamestnaní s nedostatkom pracovnej sily z ročnej na štvrtročnú.

INÉ OPATRENIA

Slovenská republika pokračovala v prijímaní preventívnych opatrení pre prípad tzv. brexitu bez dohody. Slovenská republika ďalej rozvíjala programy

KLÚČOVÝ VÝVOJ

Slovenská republika implementovala opatrenia zo Stratégie pracovnej mobility cudzincov zameranej na riešenie pretrvávajúceho dopytu po pracovnej sile.

Slovenská republika prijala Národnú stratégiu integrovaného riadenia hraníc na roky 2019 až 2022.

Vláda SR schválila Strednodobú stratégiu rozvojovej spolupráce na roky 2019 až 2023.

pracovných dovolení a zaviedla na cudzineckej polícii nový online rezervačný systém.

V oblasti vzdelávania Slovenská republika podpísala dve dohody o vzájomnom uznávaní dokladov o vzdelaní a to s Ruskou federáciou a Čínskou ľudovou republikou.

MEDZINÁRODNÁ OCHRANA VRÁTANE AZYLU

Miera počtu žiadateľov o azyl a udelených azylův zostala nízka. SR neprijala žiadne legislatívne zmeny v oblasti medzinárodnej ochrany. Migračný úrad Ministerstva vnútra SR (MÚ), ktorý zodpovedá za agendu medzinárodnej ochrany a integrácie utečencov, venoval zvýšenú pozornosť bezpečnosti a ochrane ľudských práv žiadateľov o udelenie azylu vo svojich azylových zariadeniach. MÚ pripravil internú metodiku pre sociálnych pracovníkov s názvom „Kompetencie sociálnych pracovníkov pri predchádzaní a riešení krízových situácií“.

Prijali sa opatrenia k zefektívnemu zabezpečeniu tlmočnických služieb z hľadiska času a dostupnosti väčšieho počtu tlmočených jazykov. Najvyšší a Ústavný súd SR vydal niekoľko rozsudkov, ktoré sa týkajú poskytovania medzinárodnej ochrany.

MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU A ĎALŠIE ZRANITEĽNÉ SKUPINY

V nadväznosti na zmenu legislatívy prijatej v roku 2018 bol detský domov Dľaň pre maloletých bez sprievodu v SR od 1. januára 2019 transformovaný na Centrum pre deti a rodiny v Medzilaborciach (CDR). Zavedenými opatreniami (aj v dôsledku nárastu počtu maloletých bez sprievodu) došlo k posilneniu materiálneho a personálneho zabezpečenia v CDR. Zároveň sa vytvorila pozícia kultúrneho mediátora.

V prípade pochybností o veku migranta sa vykoná kostné vyšetrenie ešte pred jeho umiestnením do CDR. Týmto opatrením sa podarilo čiastočne eliminovať dlhodobý problém pri umiestňovaní migrantov v prípadoch, keď nebol jasne preukázateľný status maloletosti.

V rámci Výboru Národnej rady SR pre ľudské práva a národnostné menšiny vznikla ako poradný orgán Komisia pre začleňovanie zraniteľných skupín do vzdelávania, práce a spoločnosti.

INTEGRÁCIA

INTEGRÁCIA ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV TRETÍCH KRAJÍN

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR začalo pracovať na aktualizácii Integrovačnej politiky so zameraním na integráciu cudzincov na trh práce.

PREDCHÁDZANIE DISKRIMINÁCIE A ZVYŠOVANIE POVEDOMIA O MIGRÁCII

Slovenská republika začala s prípravou „Konceptie boja proti radikalizácii a extrémizmu na roky 2020 – 2024“. S cieľom zvyšovať povedomie o migrácii a predchádzať diskriminácii MÚ a mimovládne organizácie realizovali viaceré informačné aktivity pre verejnosť.

PODPORA INTEGRÁCIE NA MIESTNEJ ÚROVNI

Niektoré samosprávne kraje, ako aj mestá, sa začali aktívnejšie angažovať v činnostiach zameraných na

integráciu cudzincov. Napr. Magistrát mesta Bratislava začal aktívne komunikovať s organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré sa venujú téme integrácie migrantov.

OBČIANSTVO A JEHO ABSENCIA

Slovenská republika neprijala žiadne zásadné zmeny súvisiace s občianstvom pre štátnych príslušníkov tretích krajín alebo s osobami bez štátneho občianstva.

Od 1. decembra 2019 zákon o štátnom občianstve uľahčil administratívny proces podávania žiadostí o udelenie štátneho občianstva pre štátnych príslušníkov tretích krajín.

HRANICE, SCHENGEN A VÍZA

RIADENIE HRANÍC

Slovenská republika prijala „[Národnú stratégiu integrovaného riadenia hraníc na roky 2019 až 2022](#)“. Zo Stratégie vyplývajú viaceré úlohy v oblasti budovania Európskeho integrovaného riadenia hraníc. Slovenská republika pokračovala v spolupráci s operatívno-pátracím hraničným útvarom Ukrajiny v zmysle „Plánu rozvoja spolupráce medzi Úradom hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a Správou Štátnej pohraničnej služby Ukrajiny na roky 2019 – 2020“.

VÍZOVÁ POLITIKA

Aj keď došlo k miernemu nárastu v počte vydaných víz v porovnaní s rokom 2018, naďalej bol ich počet významne nižší ako tomu bolo v rokoch 2015 – 2017. V tvorbe politiky nenastali žiadne významné zmeny.

SCHENGEN

Experti Európskej komisie vykonali tretie hodnotenie správneho a plného implementovania Schengenského acquis. Hodnotenie pokrývalo oblasti návratu, ochrany osobných údajov v procese spracovania víz a vízovú politiku.

NEREGULÁRNA MIGRÁCIA VRÁTANE PREVÁDZAČTVA

V roku 2019 bol zaznamenaný pokles prípadov neregulárnej migrácie - bolo zistených menej prípadov prekročenia štátnej hranice i menej prípadov

neoprávneného pobytu. Došlo k poklesu nelegálnych vstupov cez vonkajšiu pozemnú hranicu s Ukrajinou a nárastu zistených prípadov sekundárnej tranzitnej migrácie vedúcej z územia Maďarska.

Boli prijaté viaceré opatrenia smerujúce k zvýšeniu odbornosti a efektivity príslušníkov Policajného zboru pri odhaľovaní falošných a pozmenených dokumentov.

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI

V roku 2019 nadobudol účinnosť "[Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2023](#)" a príslušný akčný plán. Hlavným cieľom je zavedenie koordinovaného systému na zníženie trestnej činnosti obchodovania s ľuďmi. Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality bolo začlenené pod priamu pôsobnosť štátneho tajomníka Ministerstva vnútra SR. Vznikla pravidelná pracovná skupina zo zástupcov Ministerstva vnútra SR, mimovládneho sektora a prizvaných odborníkov.

Začalo sa tretie kolo hodnotenia SR k implementácii Dohovoru Rady Európy v boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

Slovenská republika vytvorila sieť informačných kancelárií pre obete trestných činov, ktoré poskytujú komplexné služby a poradenstvo aj obetiam obchodovania s ľuďmi. Pre detské obete a ďalšie obzvlášť zraniteľné obete trestných činov sa začali budovať špeciálne výsluchové miestnosti. Slovenská republika zjednodušila prístup obetí obchodovania s ľuďmi vrátane štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa nachádzajú mimo svojho trvalého bydliska, k službám úradov práce a pobočiek Sociálnej poisťovne. Realizovali sa viaceré školiace a preventívne aktivity vrátane národných a európskej kampane. Počet identifikovaných obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré pochádzajú z krajín mimo EÚ, bol v SR naďalej nízky a Slovenská republika neimplementovala žiadne nové opatrenia ani aktivity v tejto oblasti.

NÁVRATY A READMISIA

Bol zaznamenaný mierny pokles celkového počtu návratov z územia SR, hoci stúpol počet asistovaných dobrovoľných návratov.

Slovenská republika zvýšila svoju účasť na aktivitách Frontex-u. K posilneniu spolupráce pri readmisii a návratoch do tretích krajín došlo v prípade Vietnamu a Srí Lanky.

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) spustila v rámci projektu „Dobrovoľný návrat a reintegrácia v krajine pôvodu“ novú webovú stránku (www.avr.iom.sk) pre záujemcov a žiadateľov o asistované dobrovoľné návraty zo Slovenskej republiky.

MIGRÁCIA A ROZVOJ

Slovenská republika pokračovala v dlhodobom zameraní na rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc. Bola schválená „[Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023](#)“, ktorá počíta s niekoľkonásobným navyšovaním oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) do roku 2030. Stratégia poukazuje na potrebu riešenia príčin migrácie v krajinách pôvodu a tranzitu prostredníctvom odstraňovania chudoby, tvorby pracovných miest či podpory potravinovej bezpečnosti. Slovenská ODA rozšírila svoje pôsobenie v regióne východnej subsaharskej Afriky, a to v súlade so „Zameraním bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR na rok 2019“, ako aj novelizovaným zákonom o rozvojovej spolupráci a zákonom o Eximbanke.

Do pomoci krajinám pôvodu či tranzitu sa Slovenská republika zapájala cez mechanizmy SlovakAid, EÚ a OSN.

ŠTATISTICKÁ PRÍLOHA

Štatistickú prílohu pripravilo Vedomostné centrum Európskej komisie pre migráciu a demografiu (KCMD). Ponúka prehľad najnovších dostupných štatistík Slovenskej republiky týkajúcich sa aspektov migrácie a medzinárodnej ochrany (2016 – 2019) vrátane legálnych pobytov, azylu, maloletých bez sprievodu, neregulárnej migrácie, návratov a víz. V prípade, že štatistika je zatiaľ nedostupná, v prílohe sa pri danej položke uvádza „N/A“. Príručka ako interpretovať štatistiky, popisujúca každý graf a uvádzajúca zdroje je dostupná [tu](#).

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

Štatistická príloha dopĺňa Informačnú kartu o krajine relevantnými údajmi o migrácii, ktoré sú usporiadané do deviatich tematických kapitol. Grafická úprava prílohy umožňuje porovnanie jednotlivých krajín a súbežné zobrazenie rôznych ukazovateľov. Ak štatistické údaje zatiaľ nie sú dostupné, príslušný graf je prázdny a pri danej položke sa uvádza 0 alebo nedostupné údaje. Údaje sa uvádzajú za posledný dostupný rok alebo za posledné dostupné štvorročné obdobie.

Súčet percent alebo jednotlivých hodnôt nemusí dosiahnuť 100 alebo celkovú hodnotu „spolu“. Je to z dôvodu zaokrúhľenia údajov a intervalu spoľahlivosti v pôvodných údajoch.

Na webovej stránke EMN je k dispozícii príručka [Ako čítať Informačnú kartu](#), ktorá popisuje každú tabuľku a uvádza zdroje.

FARBY V GRAFIKE

Farby pre rôzne štátne príslušnosti boli vybrané náhodne.

Ak nie je uvedené inak, v prílohe sú použité nasledovné farby:

údaje vzťahujúce sa k Slovensku

údaje vzťahujúce sa k EÚ

LEGÁLNA MIGRÁCIA A MOBILITA

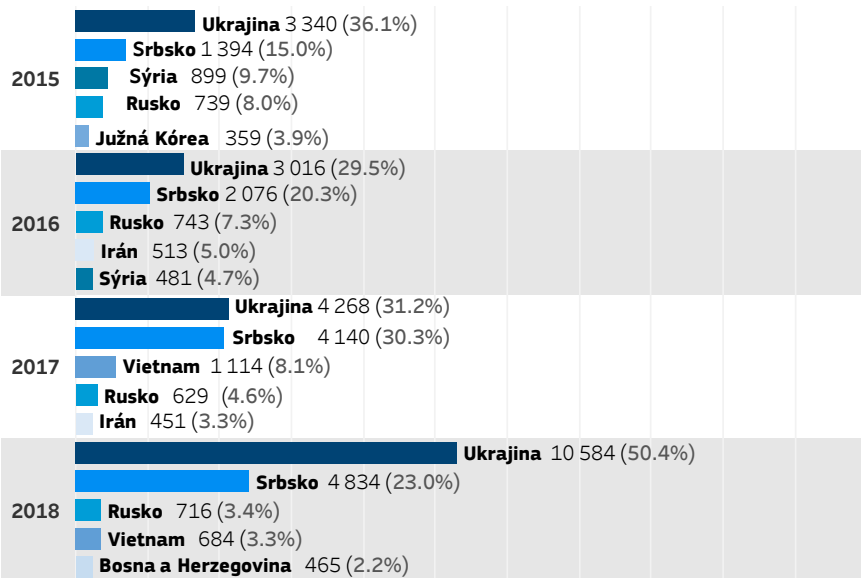
Štátni príslušníci tretích krajín (ŠPTK) ako % z celkového počtu obyvateľov (v SR a v EÚ)

Zdroj: Eurostat (migr_pop1ctz)

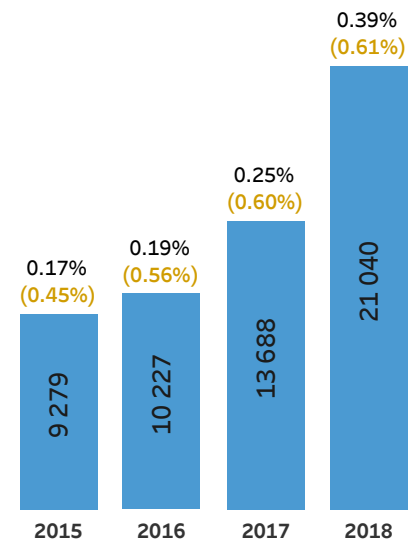
Top 5 štátnych príslušností, ktorým bolo vydané prvé povolenie na pobyt: počet vydaných povolení a ich podiel na celkovom počte vydaných povolení

Zdroj: Eurostat (migr_resfirst)

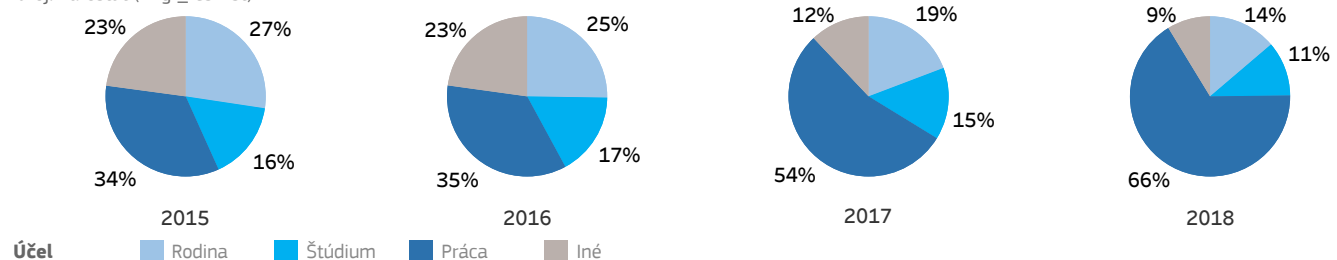
Počet prvých povolení na pobyt: celkový počet a podiel na celkovej populácii SR (a EÚ)

Zdroj: Eurostat (migr_resfirst)

Prvé povolenia na pobyt podľa účelu

Zdroj: Eurostat (migr_resfirst)

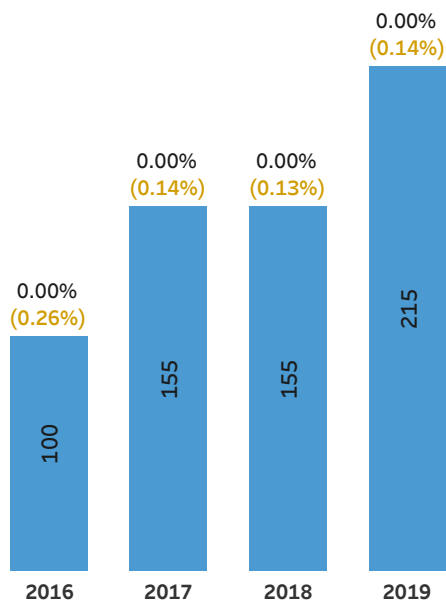

Účel: Rodina, Štúdium, Práca, Iné

MEDZINÁRODNÁ OCHRANA VRÁTANE AZYLU

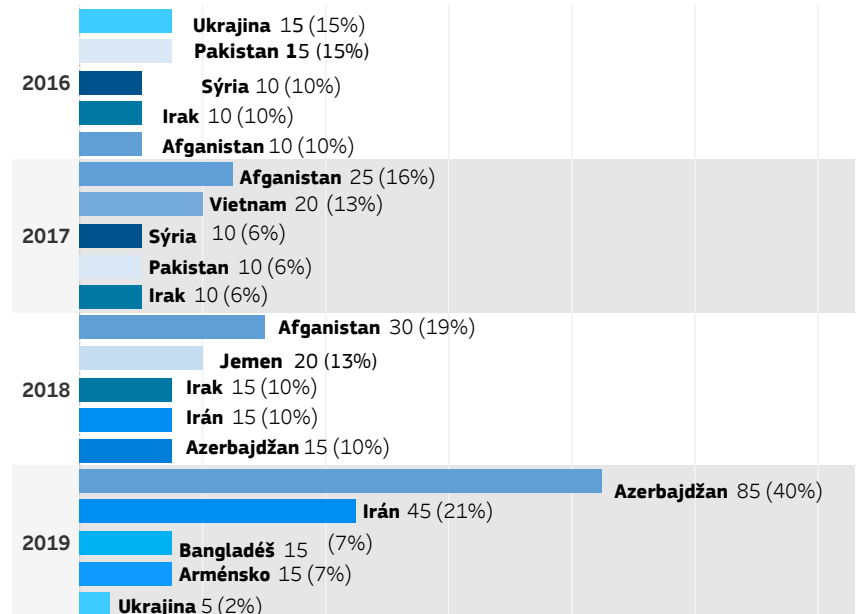
Prvožiadatelia o udelenie azylu: celkový počet a podiel na populácii SR (a EÚ)

Zdroj: Eurostat (migr_asyappctza, migr_pop1ctz)

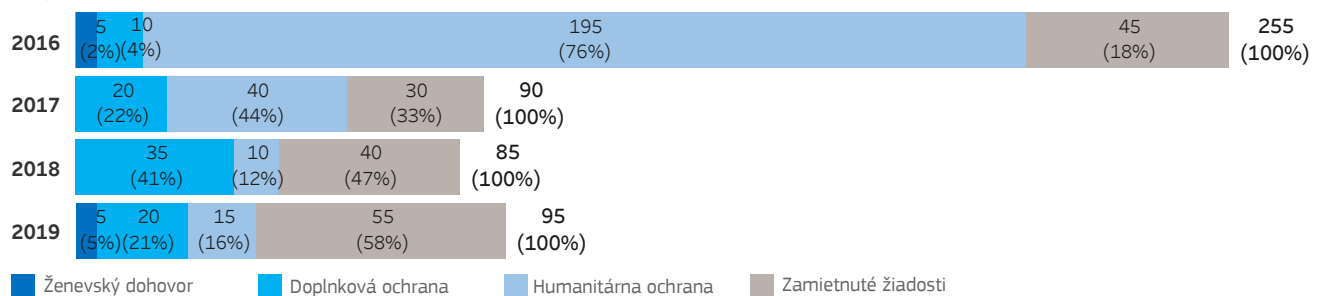
Top 5 štátnych príslušností prvožiadateľov o azyl: počet žiadostí o azyl a ich podiel na prvožiadateľoch

Zdroj: Eurostat (migr_asyappctza)

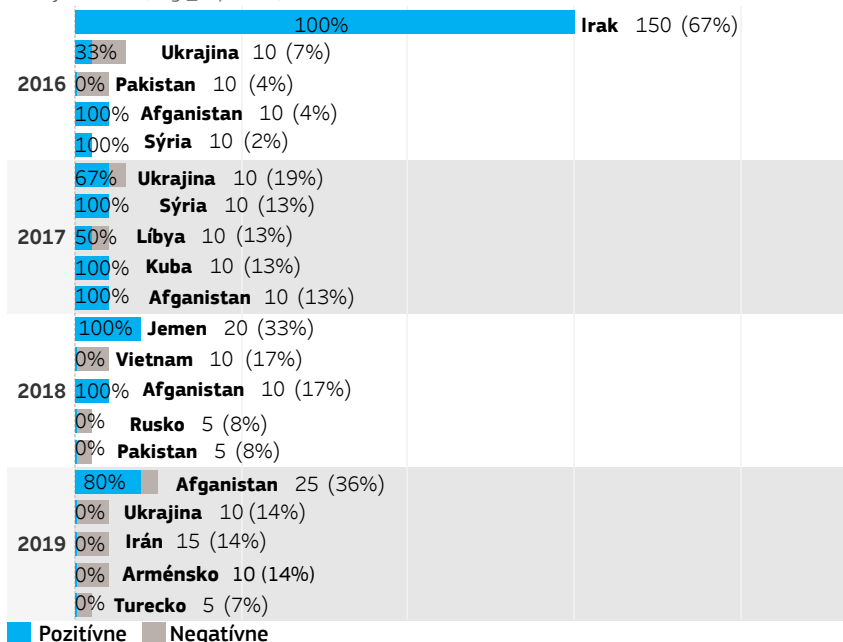
Prvostupňové rozhodnutia o azyle podľa výsledku (podiel na všetkých rozhodnutiach)

Zdroj: Eurostat (migr_asydcfsta)

Top 5 štátnych príslušností, ktorým bolo udelené prvostupňové rozhodnutie: počet rozhodnutí (podiel na všetkých rozhodnutiach) a podiel kladných rozhodnutí

Zdroj: Eurostat (migr_asydcfsta)

Prisídlení štátni príslušníci tretích krajín: celkový počet a podiel na všetkých prisídlených v EÚ

Zdroj: Eurostat (migr_asyresa)

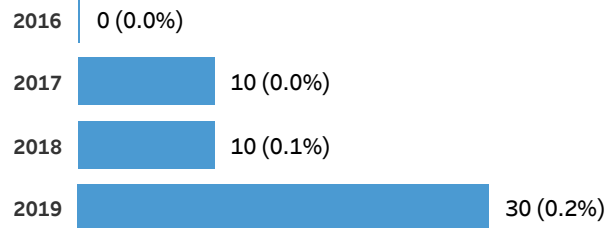
0 alebo nedostupné údaje

■ Pozitívne ■ Negatívne

MALOLETÍ BEZ SPRIEVODU

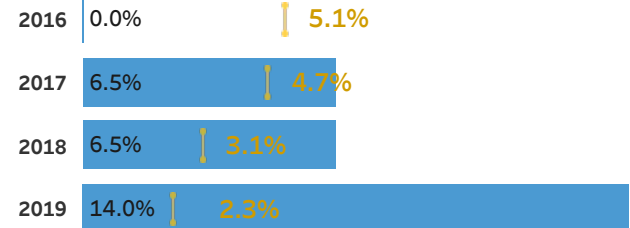
Maloletí bez sprievodu žiadajúci o azyl v SR (a ich podiel na všetkých žiadostiach maloletých bez sprievodu v EÚ)

Zdroj: Eurostat (migr_asyunaa)

Podiel žiadostí maloletých bez sprievodu na všetkých prvých žiadostiach o azyl v SR a v EÚ

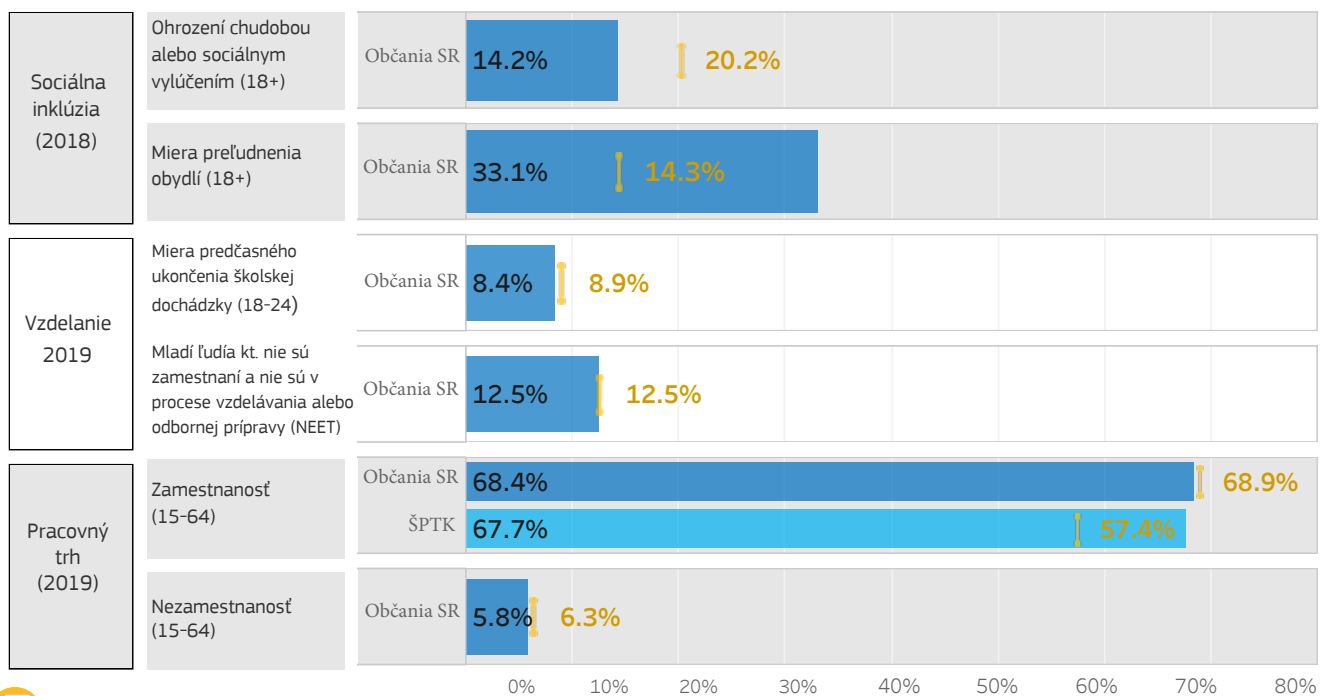
Zdroj: Eurostat (migr_asyunaa)

INTEGRÁCIA

Ukazovatele integrácie občanov krajiny (modrá) a štátnych príslušníkov tretích krajín (ŠPTK - svetlo modrá) v krajine (ak sú k dispozícii). Rovnaký ukazovateľ sa v prípade EÚ zobrazuje žltou farbou. Údaje sa vzťahujú na posledný rok, ktorý je k dispozícii.

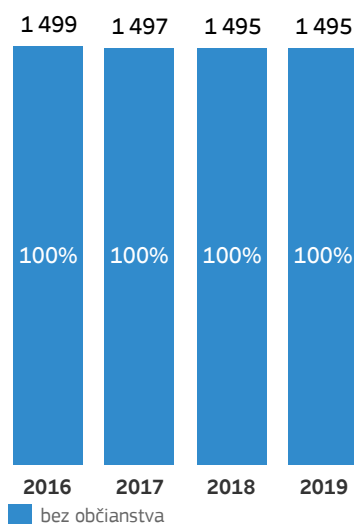
Zdroj: Eurostat (ilc_peps05, ilc_lvho15, edat_lfse_01, edat_lfse_23, lfsa_ergan, lfsa_urgan)

OBČIANSTVO A JEHO ABSENCIA

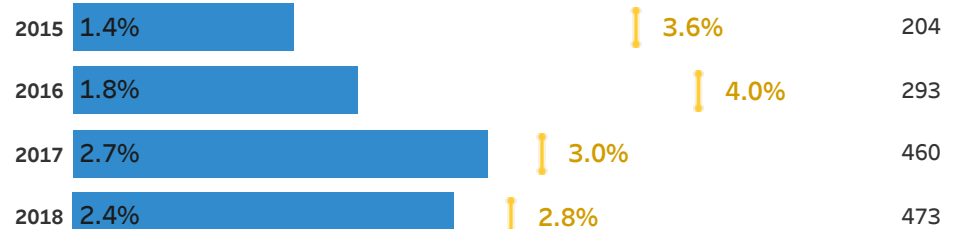
Bez občianstva a neznáme občianstvo

Zdroj: Eurostat (migr_pop1ctza)

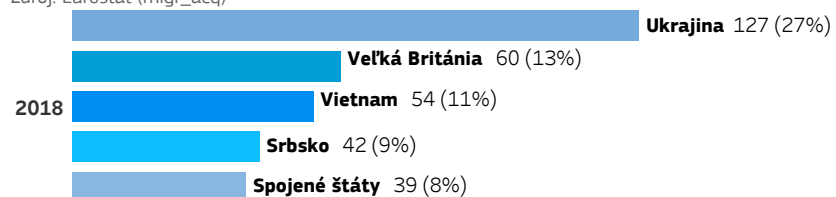
ŠPTK, ktorí získali občianstvo ako podiel na všetkých ŠPTK (v krajine a v EÚ) v absolútnych číslach

Zdroj: Eurostat (migr_acqs, migr_acq)

Top 5 štátnych príslušností podľa počtu získaných občianstiev v roku 2018: absolútne číslo a podiel na ŠPTK

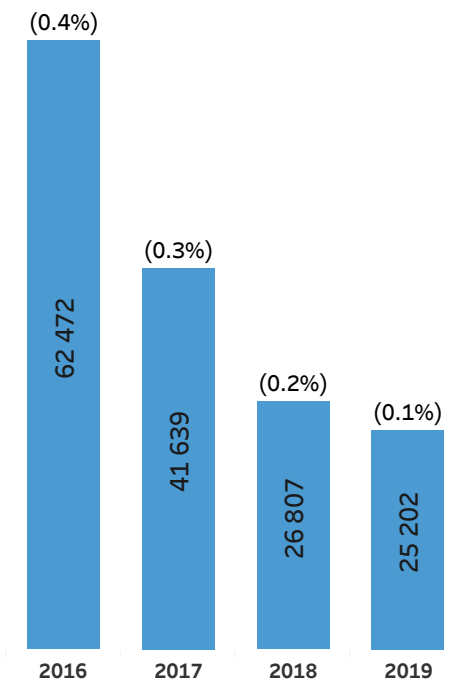
Zdroj: Eurostat (migr_acq)

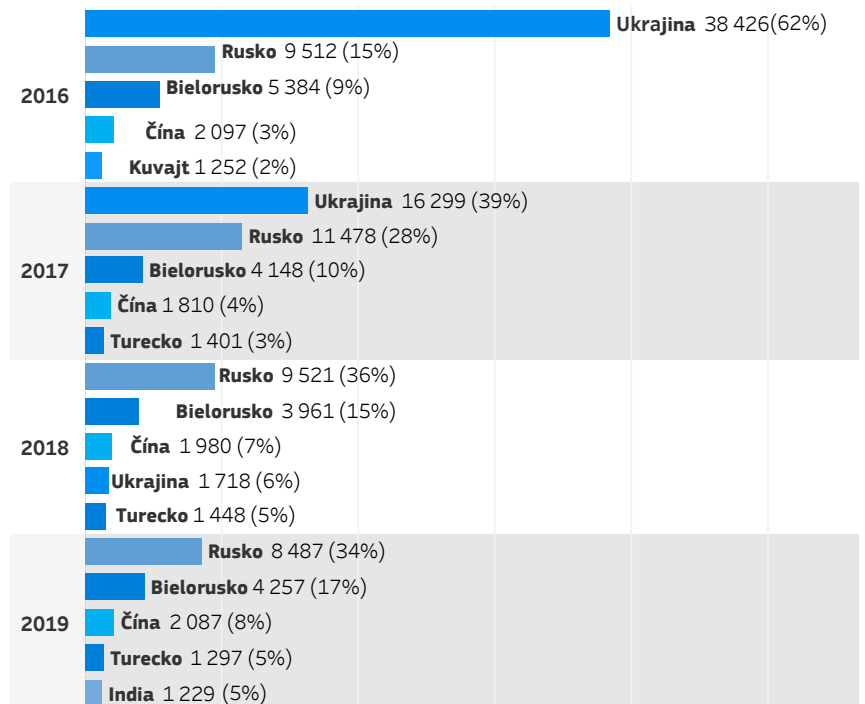
HRANICE, SCHENGEN A VÍZA

Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti (kompletné štatistiky žiadostí o krátkodobé víza do krajín Schengenu)

Počet podaných žiadostí o krátkodobé víza (podiel na Schengene)

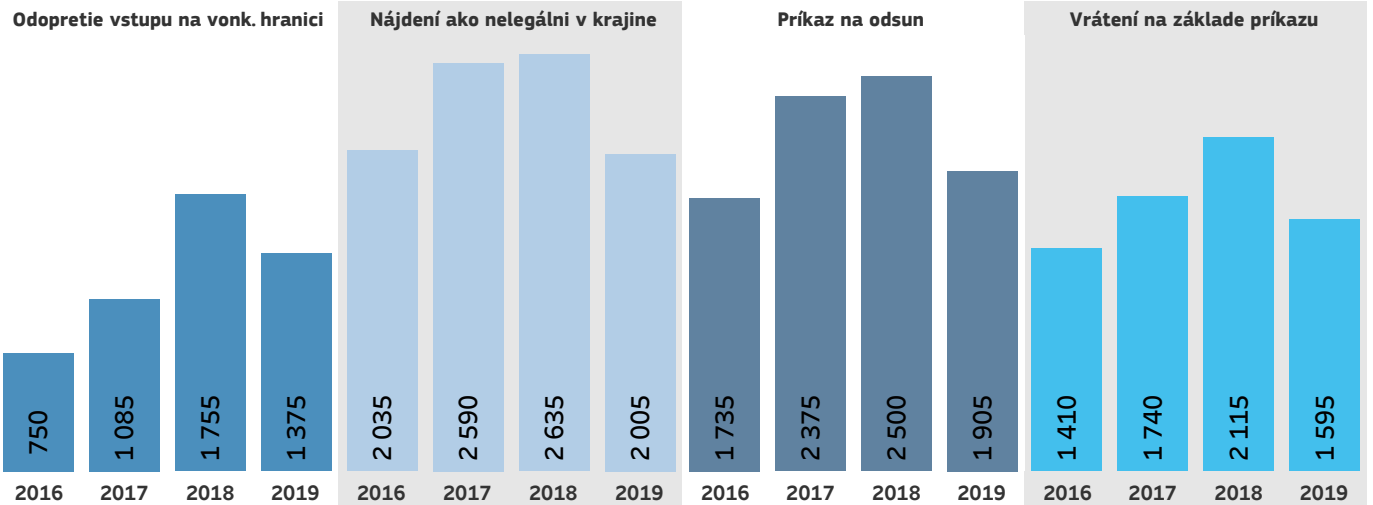

Top 5 konzulátov, kde boli podané žiadosti o krátkodobé víza podiel na všetkých žiadostiach

NEREGULÁRNA MIGRÁCIA

Zdroj: Eurostat (migr_eirfs, migr_eipre, migr_eiord, migr_eirtn)

OBCHODOVANIE S ĽUĎMI

Počet povolení na pobyt vydaných obetiam obchodovania s ľuďmi

Zdroj: Eurostat (migr_resoth)

O alebo nedostupné údaje

NÁVRATY A READMISIE

Počet ŠPTK, ktorí odišli z krajiny podľa typu návratu

Zdroj: Eurostat (migr_eirt_vol)

